

משרד המשפטים המנהלת הכללית

ירושלים, ח' טבת תשע"ו
20 דצמבר 2015
מספרנו: 003-99-2015-011222

לכבוד:

מר משה דיין,

מר קובי אמסלם,

נציב שירות המדינה

הממונה על השכר במשרד האוצר

שלום רב,

הנדון: הכרה בהסמכה לרבנות ולדיינות כמזכה בגמול השתלמות למשפטים

לאחרונה הוברר לי כי המדינה כמעסיק, אינה מכירה בהסמכה לרבנות ובכשר לדיינות כמזכים לעניין גמול השתלמות למשפטים, אף כאשר ההסמכה ניתנת על ידי הרבנות הראשית לישראל, שהיא רשות ציבורית-ממשלתית לכל דבר ועניין.

כידוע, מדינת ישראל משקיעה מאמצים רבים כדי לעודד את השתלבותם של בני המגזר החרדי בשוק העבודה בכלל, ובשירות המדינה בפרט. כיום, פונים רבים מבני המגזר החרדי ללימודי משפטים, ובהתאם לכך, נקלטים יותר ויותר כמשפטים בשירות המדינה.

לעתים קרובות, מביאים עמם בני המגזר החרדי הנקלטים בשירות המדינה, תעודת הסמכה לרבנות או כושר לדיינות. תעודה שעל מנת להשיג אותה יש לעמוד במבחנים קשים ומאתגרים. תחום הלימודים הזה רלוונטי וחופף מאוד לתחומי הידע הנדרשים למשפטים בשירות המדינה. לא בכדי בותרים רבים מבני המגזר החרדי לפנות ללימודי משפטים, זאת בשל הרקע המשמעותי שהלימודים התורניים מעניקים כבסיס ללימודי משפטים.

לא למוותר יהיה לציין, כי תעודת הסמכה לרבנות מהווה כשירות לכהן כרב שכונה או כרב עיר מטעם המדינה וכשר לדיינות מהווה כשירות לכהונה כדיין בבית דין רבני אזורי.

אוסף ואומר, כי לצורך קבלת תעודת הסמכה "יורה יורה" על המועמדים לעמוד בהצלחה בבחינות בנושאים הבאים: הלכות שבת, הלכות עירובין, הלכות איסור והיתר, הלכות נידה ומקוואות והלכות שמחות, נושאים אלה מהווים את ליבת ההלכה העברית. לימודים אלה אורכים כשלוש וחצי שנים במסגרת של יום לימודים מלא.

לצורך קבלת תעודת הסמכה לדיינות, על המועמדים לעמוד בהצלחה בבחינות בנושאים הקשורים לדיינות. היינו, להיבחן על חלק "אבן העזר" בטור ובשולחן ערוך וכן לעמוד בשלושה מבחנים על חלק "חושן משפט" בטור ובשולחן ערוך, חלקים אלה מהווים את ליבת המשפט העברי. לאחר

משרד המשפטים המנהלת הכללית

העמידה בבחינות בכתב על המועמדים לעמוד בהצלחה בניסוח פסקי דין ובבחינה בעל פה בפני ועדת בוחנים. לימודים אלה אורכים כשבע וחצי שנים במסגרת של יום לימודים מלא.

משך זמן הלימוד הנדרש כדי לעמוד בבחינות אלה, יוצר חזקה כי הנבחן השקיע את שעות ההכשרה הנדרשות עבור ההכרה בגמול השתלמות.

זאת ועוד, מן המפורסמות הוא כי המשפט העברי זכה לעיגון בחקיקה כאחד ממקורות המשפט מהם ניוזנת שיטת המשפט שלנו. סעיף 1 לחוק יסודות המשפט, התש"ס-1980, קובע כי כאשר ראה בית המשפט שאלה משפטית הטעונה הכרעה, ולא מצא לה תשובה בדבר חקיקה, בהלכה פסוקה או בדרך של היקש, יכריע בה לאור עקרונות החירות, הצדק, היושר והשלום של מורשת ישראל.

במשרד המשפטים אף קיימת מחלקה למשפט עברי המספקת שירותים וחוות דעת לכלל משרדי הממשלה. ציטוטים ומונחים מן המשפט העברי נכתבים כדבר שבשגרה בפסקי דין של בית המשפט על כל ערכאותיו, כמו גם אמירות בדבר חשיבותו הלאומית. כך למשל התבטא בית המשפט העליון וקבע כי "המשפט העברי הוא 'נכס תרבותנו הלאומית' הוא ליווה את העם היהודי במהלך ההיסטוריה הארוכה שלו. האומה היהודית התייחסה אל המשפט העברי, בכל תקופותיה ובכל תפוצותיה כאל קניינה המיוחד, כחלק מנכסי צבא הברזל של תרבותה קבלת השראה מהמשפט העברי בגיבוש החקיקה ובפרשנותה עולה בקנה אחד עם היותנו מדינה יהודית ודמוקרטית כאחד".

כפי שעולה מרוח דברי בית המשפט העליון שהובאו לעיל – המשפט העברי רלוונטי מאד בגיבוש החקיקה ובפרשנותה, כמו גם בתיקים המתנהלים בבתי המשפט, כך שאין כל ספק כי הידע הנרכש בלימוד זה רלוונטי מאוד לתחום העיסוק של המשפטנים.

אציין, כי נמסר לי שהסמכה לרבנות וכושר לדיינות מקנים הטבות שונות בגופים ובתפקידים אחרים. כך למשל, מוכרים תארים אלה לדירוג השכר למורים המלמדים בפועל תלמוד, תושבע"פ, מחשבת ישראל ותנ"ך, מתוך הבנה שלימודי הרבנות והדיינות העניקו להם ערך מוסף כמורים למקצועות אלה.

לאור זאת, אציע לבחון את האפשרות כי תארים אלה לצורכי גמול השתלמות למשפטנים ופרקליטים בשירות המדינה, על סמך הערך המוסף שלימודים אלה מעניקים להם במסגרת תפקידם, כמו גם בשל הצורך הלאומי בשילובם של בני המגזר החרדי בשוק העבודה. לטיפולכם אודה.

בברכה
אמי פלמור